

PEYGAMBER EFENDİMİZ'İN İFTAR VE NAMAZ SÜNNETİ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillahi Rabbi'l-âlemîn. Nahmeduhû bi-cemî'i mehâmidih. Ve's-salâtü ve's-selâmu alâ-seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âl'ihî ve sahbihi ve sahbihi ve men tebi'ahû bi-ihsânin ecma'îne't-tayyibîne't-tâhirîn.

Emmâ ba'dü;

a. İftarı Geciktirmeyin

Fe-kale Nebiyyü sallallahu aleyhi ve sellem.

لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ

Lâ yezâlü'n-nasü bi-hâyrin mâ 'accelü'l-fıtra.

Sehl İbn Sa'd radiyallahu anh'ten rivayet olunmuş ki, peygamber sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri şöyle buyurmuşlar;

Lâ yezâlü'n-nasü bi-hâyr. İnsanlar hayır üzeredirler.

Mâ 'accelü'l-fıtr. İftarı acele ettikleri müddetçe. Yani ilginç bir ifadesi peygamber efendimizin bu sözleri çok ilginç.

Lâ yezâlü'n-nasü bi-hâyr. İnsanlar hayır ile beraberdir, hayır üzeredirler, hayırlı bir durumdadırlar.

Mâ 'accelü'l-fıtr. İftarı acele ettikleri müddetçe. Yani orucun vakti bitti mi iftarı çabuk yapmayı tavsiye ediyor peygamber efendimiz. Ben daha dayanırım yarım saat daha durabilirim şu işimi bitireyim de ondan sonra filan değil.

Hemen, *accelu el fıtr*, iftar etmeyi acele yapmayı tavsiye ediyor. Onun için yanınıza bir şey bulunacak, cebinizde sarılmış kağıt hurma vs. şeker meker, hemen vakte bakacaksınız, bugün kaç geçe oluyordu, 42 ben bir dakika gecikmişim mesela bugün, hemen ağzınıza atacaksınız.

Allahümme leke sumtu. Ya Rabbi senin için oruç tuttum.

Ve bike âmentü. Sana iman ettim.

Ve alâ rızkıke eftartü. Senin verdiğin rızıkla da bak orucumu açıyorum ya rabbi diye hemen böyle duaları var, dua edeceksin.

b. İftarı Vaktinde Açmak

İkinci hadîs-i şerîf. Üç tane okuyoruz biliyorsunuz.

وَعَنْ أَبِي عَطِيَّةَ قَالَ: دَخَلْتُ أَنَا وَمَسْرُوقٌ عَلَى
عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا فَقَالَ لَهَا مَسْرُوقٌ رَجُلَانِ مِنْ
أَصْحَابِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كِلَاهُمَا لَا
يَأْلُوَانِ عَنِ الْخَيْرِ أَحَدُهُمَا يُعَجِّلُ الْمَغْرِبَ وَالْإِفْطَارَ
وَالْآخَرُ يُؤَخِّرُ الْمَغْرِبَ وَالْإِفْطَارَ فَقَالَتْ مَنْ يُعَجِّلُ
الْمَغْرِبَ وَالْإِفْطَارَ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ - يَعْنِي ابْنَ مَسْعُودٍ -
- فَقَالَتْ هَكَذَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
يَصْنَعُ

*An ebî Atıyyete kâle dehaltü ene ve mes-
rûkun alâ âişete radiyallahu anhâ. Fe-kâle
lehâ mesrûkun racûlânî min ashâbi Muhamme-
din sallallahu aleyhi ve selleme kilâhümâ lâ
ye'lû ani'l-hayri. Ehadühümâ yu'accilü'l-mağ-
ribe ve'l-iftâra ve'l-âhara yüeahhiru'l-mağ-
ribe ve'-iftâra. Fe-kâlet men yü'accilü'l-mağ-
ribe ve'l-iftâra. Kâle Abdullah, ya'nî ibnü
Mes'ûd. Fe-kâlet hâkezâ kâne resûlullâhi sal-
lallahu aleyhi ve selleme yasna'u.*

Revahul Müslimun ve kavluhu la ye'lu ey la yukassiru fi'l-hayr.

Ebû Atıyye isimli tâbiîn'in, yani ashâbtan sonra gelen nesil, o neslin büyüklerinden bir kişi rivayet etmiş ki;

Dehaltü, Ben, ene ve mesrûkun alâ âişete radiyallahu anhâ. Hz. Âişe anamızın huzuruna ziyarete vardık, girdik huzuruna. Hz. Âişe, ashâbtan, peygamberimizin hanımı, validemiz, başımızın tacı, bunlar da tâbiîn'den yani peygamber efendimizi görmemiş olan ama ashâba yetişmiş olan ikinci nesil yani. Bunlar Hz. Âişe anamızın yanına girdiler ikisi, bu ikisi de tanınmış büyük zatlar.

Dediler ki;

Racülâni min ashâbi Muhammedin sallallahu aleyhi ve selleme. Peygamberimiz Muhammedi Mustafa'nın ashâbından iki tane kişi var, adam var.

Kilâhümâ lâ ye'lû ani'l-hayri. Her ikisi de hayır hasanetta kusur etmeyen, hayra gayret eden, takva ehli, dikkatli iyi insan bu ikisi de. Yalnız;

Ehadühümâ yu'accilü'l-mağribe ve'l-iftâr. Bir tanesi akşam namazında iftarda acele

eder, yani hemen iftar edip akşam namazına duruyor bir tanesi.

Ve'l-âhara. Ötekisi de,

Yüeahhiru'l-mağribe ve'-iftâr. Ötekisi de, akşam namazını kılmayı ve iftarı geciktirir.

Hangisi daha uygun bunların diye sordular Hz. Âişe anamıza

Hz. Âişe validemiz, ashâbın fukahâsından sayılı birkaç kişiden birisi yani, o kadar fıkhi iyi bilen bir kimse. Soruyorlar öğrenmek için soruyorlar yani.

Dedi ki Hz. Âişe anamız;

Fe-kâlet men yü'accilü'l-mağribe ve'-iftâr. Hemen namazı ve akşamleyin iftarı çabuk yapan hangisi?

Bu iki hayırlı insandan, ashâbtan?

Dediler ki;

Kâle Abdullah, ya'nî ibnü Mes'ûd. İbn Mes'ûd radiyallahu anhumayı kast ederek Abdullah böyle çabuk yapıyor dediler.

Fe-kâlet. Buyurdu ki;

Fe-kâlet hâkezâ kâne resûlullâhi sallallahu aleyhi ve selleme yasna'u.

Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi vessellem da öyle yapardı. Yani Abdullah ibn Mes'ûd demek ki tam sünnete uygun olanı

yapıyormuş, geciktiren iyi yapmıyormuş. O da ashâbtan, o da iyi bir insan, ismini vermiyor ama bu daha uygun hareket ediyormuş.

Demek ki iftarı çabuk yapacağız, namazı da evvel kılacağız.

Öteki nasıl yapıyor?

Oruçluyum filan diye acele etmiyor, tehir ediyor filan, namazı da biraz geciktiriyor, öyle anlaşıyor ötekisinin yaptığı. Tehir etmeyi değil çabuk şey yapmayı peygamber efendimizin tercih ettiğini, Hz. Âişe anamızın da onu uygun gördüğünü anlıyoruz bu rivayetten.

Onun için yanınızda iftarlık bulunsun. Hatta biliyorsunuz bir kimseye bir hurmayla bile bir içim su ile bile iftar ettiren kimse, o oruçlunun sevabı kadar sevap kazanır, oruçlunun sevabından alınmadan, ondan bir şey eksilmeden, o kadar sevabı kazanır. Yani iftar yemeği verenler o bakımdan o kadar sevaplar kazanıyorlar yani. Ama bir hurma da ikram etsen aynı sevap oluyor, bir içim su da verse o da aynı sevabı kazanıyor.

Acele edeceğiz iftarda. Medine-i Münevvere de, Mekke-i Mükerrede de ben ramazanlar da gördüm, herkes yanına hurmasını alıyor, hurmaya müsaade ediyorlar, hurmasını alıyor,

zem zem zaten orada var, bardakları hazırlıyorlar, sofraları açıyorlar, uzun naylonun to-punu bir tekmeliyor pırrr ileriye kadar uzun sofralar, herkesin sofrası var, kapıdan girdiğiniz zaman iftara yakın, buyurun bizim soframıza hacı efendi, kolundan yakalıyor insanı, kurtulman mümkün değil, ancak diyeceksin ki benim sofram var oraya gidiyorum. Yoksa ille birisi seni sofrasına oturtur yani sevabı kazanmak için, geçemezsin yani, oturturlar böyle yapışırılar reddedemezsin, oturursun onlarla iftar edersin. Ama seni de arkadaşlarının filanca yerde belli sofrası vardır. Herkesin sofrası belli olduğu için bir yer bulmak da zordur. Kimse sofrasını küçültmek istemez sevap kazanmak istiyor herkes, sevaba gayretliler yani. Bir lokma bile olsa işte iftar etmek önceden sevap diye, hurmayı yiyorlar, zemzemlerini içiyorlar, hatta termoslarda arap kahvesi getiriyorlar. Habil'in gömleği gibi sarı renkli böyle, kahve, dökülüyor küçücük fincana, o çok öyle keskin kokulu, naneli gibi bir şey arap kahvesi. Yani bizim gibi koyu renkli değil, senin gömleğin gibi sarı renkli, açık yani limonata gibi yani, çok güzel lezzeti de mideye de faydalı. Ondan da bir iki tane içiyorlar o yüksek tabakanın şeyi

oluyor, yani garibanlar öyle şey bulamazlar, çünkü evde hazırlanıyor, zor hazırlanıyor kahve, termoslara dolduruyorlar, ikram ediyorlar, içiyorsun o sıcacık, hurmanı da yedin, bir kaç tane hurma atıştırabiliyorsun, ekmek sokmak yok, yemek sokmak yok, hurmayla iftar. On dakika mücadele var ezandan sonra, herkes iftarını yapıyor, orucunu açıyor, ondan sonra kamet getiriliyor, hemen sofralar kaldırılıyor, hademeler hemen torbaları alıyorlar tıkıyorlar tıkıyorlar kara torbalara, alıp götürüyorlar, hemen sofralar kalkıyor ortalıktan böyle namaz kılma durumu derhal sağlanıyor, kamet geliyor, Allahu Ekber namazı erkence kılıyorlar.

Kimisi yatsıya kadar camide bekliyor, sevabı çok kazanıyor, bir vakitten öteki vakite kadar beklemek çok sevap camide, ondan sonra yatsıyı kılıyorlar, evlerine gittikleri zaman artık araplar geceleyin uyumaz, sabaha kadar hem sokaklar, hem çarşılar, hem dükkanlar ramazanda sahura kadar açık, ıslıl ıslıl, pırıl pırıl, ışığı da bir severler bunlar solda sıfır kalır. Hani şimdi bunlar Noel moel biraz ışık yakıyorlar filan ya, sen git Medine-i Münevvereyi, Mekke-i Mükerreremeyi gör, ışıkları gör, orada sabaha kadar ıslıl ıslıl gidersen ziyarete

çağırılmışlarsa gidersin, ziyafetler filan ondan sonra. Zaten mükellef sofralar akşamla yatsının arasında değil.

Yani bu hadîse uygun olarak iftarı çarçabuk yapıyorlar, namazı çarçabuk kılıyorlar. Ben geçen gün buraya yetişemedim abdestim yoktu. Gittim ta yatsıya yakın kıldım, o iyi değil, sünnete uygun olan erken kılmak.

c. İftarı Acele Açmanın Fazileti

Evet. Öbür hadîs-i şerîf üçüncü.

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَحَبُّ عِبَادِي إِلَيَّ أَعْجَلُهُمْ فِطْرًا

An Ebû Hüreyrete radiyallahu anhu kâle kâle resûlullahi sallallahu aleyhi ve selleme. *Kâlallahu azze ve celle ehabbu ‘ibâdî ileyye a’celühüm fıtran.*

Ohoo!..

İmam Tirmizî hazretlerinin rivayet ettiği hadîs-i hasen, bir güzel hadîs-i şerîfe göre, sıhatli hadîs-i şerîfe göre peygamber efendimiz buyurmuş ki;

Kâlallahu azze ve celle. Aziz ve celil olan Allahu Teâlâ hazretleri buyurdu ki diyor peygamber efendimiz, demek bildirmiş Allahu Teâlâ ona.

Buyurdu ki;

Ehabbu ‘ibâdî ileyye. Müslüman kullarımın bana en sevgilisi, en sevimlisi, benim en çok sevdiğim.

Tahmin edin kim olabilir? Allah’ın aziz ve celil olan Allah’ın en sevdiği Müslüman?

A’celühüm fıtran. İftarı en çabuk yapan. Yani oruç tutunca iftarda gecikme yok, güzel bir şey. Çarçabuk yapacağız hemen. Yanımızda bir şey hafif bir drink olabilir, meşrubat yani, bir iki bozulmayan yemek olabilir, bisküvit gibi bir şey olabilir, içi hurmalı bisküvitler vardı bizim hacı hanımın marketinde, çarşısında güzeldi yani, onlar iyi içinde hem hurma dışı bisküvit kağıtlı, hemen tık tık Yusuf al, Ali al bilmem ne. Allah’ın en sevgili kulu oluyor. Üç tanesi tamam oldu.

Allah Teâlâ hazretleri bizi her işimizde peygamber efendimize uyup peygamber efendimizin şefaatinin kazanmayı, Allah’ın da sevgisini, rızasını elde etmeyi nasip etsin, onu kazananlardan, elde edenlerden eylesin bizleri. Tenvîkini bizlere refîk etsin. Cümlemizi cennetle cemaliyle müşerref eylesin.

Sübhâneke lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ inneke ente’l-alîmü’l-hakîm. Sübhâne rabbînâ

*rabbi'l-izzeti ammâ yasifûn ve selâmün ale'l
mürselin ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.
el-Fâtîha.*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün HADİS SOHBETLERİ'ne PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

